

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-ий Обком, БМАССР-ий Верховно Советэй ба ВКП(б)-ий Увн-Удн Горкомой орган

№ 80 (3384) 1941 оной апрелин 5, суббото СЭН 15 МҮНГЭ

Мүнөөдэрэй номерто:

Эхин парторганизацинуудай хүтэлбэрлэхь партияна органуудай хунгалтанууд (1-дахн номурта).
 РСФСР-эй Верховно Советэй 1-дахн зарлалтын IV Сессии (1-дахн номурта).
ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАА: Нютагай ажайлэдбэрида партияна анхарал хандуулха. Түрүү хүнүүд партиян эергээ оромо баймад. Эдибхитэйгээр хү дэлмэрлэнэй аша (2-дахн номурта).

Сэдхэлнай баяраад дүүрэн (2-дохн номурта).
 Хунгалтатай дашарамдуулан абахан уялганууд (2-дохн номурта).
 Оролдосонойгоор ажаллагшадые урмашуулна (2-дохн номурта).
 Россин федерациин бюджет (2-дохн номурта).
 Икхтэдахн олзорилгын артель ту хайда (3-дахн номурта).

Токарь—стахановец (3-дахн номурта).
 Баян ургаса абахын түлөө (3-дахн номурта).
 В. И. Ленинэй зохёолнуудай шэнэ, 4-дахн хэблэлгэ (3-дахн номурта).
 В помощь изучающим бурят-монгольскый язык (4-дахн номурта).
 Убгн банди (4-дахн номурта).

ЭХИН ПАРТОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮТЭЛБЭРИЛХЫ ПАРТИЙНА ОРГАНУУДАЙ ХУНГАЛТАНУУД

Илгэрэгшэ жэлдэ хунгалтабан эхин парторганизацинуудай партияна органуудай түлөөлэгшэ гүйсөө гэхэдэ тус түлөөлэгшэ жэлэй болзортой байса. ВКП(б)-гэй уставаар хараха. ВКП(б)-гэй Центральна Комитетэй тогтоолой ёхоор ээлжээтэ нүтэнүүд энэ жэлэй апрель ба май нүүд дотор үнгэрэгдэхэнь.

Партияна органуудай хунгалтанууд эхин партияна организаци бүхэлдэ партиа ямгата шухала события. Мүнөөнэй хунгалтанууд болбол III партконференциин шийдхэбэри дээр үүсхэгдэнэ, политическэ ба эхэ дэжэлтэн оршом байдал үнгрэхэнь. Тус шийдхэбэриүүд 1941 ондо СССР-эй арадай ажале түсөбө дүүргэгдэдэ, үзүүлэн үлгэлдэ партияна ба партиядошэ шөвөгүүдые, бүхы советскэ аргажуулган ба элсүүлэн байтиа, түрүүшн квартад соо мүнөө үрмэ үгөө.

Эхин партияна организацинууд — шөвөгүүдэй партиян үлгэлдэ нүүс мүн. XVIII партсъездээр ба VКП(б)-гэй VIII конференцээр табигл зорилгонуудые бэлдүүлхын түлөө тэмэсдэ эхин парторганизацинуудай өмхидхэхэ үүргэ ба харуулал хэмжээнигүи эхээр ургаба. Парторганизацинуудай зорилгонынь ВКП(б)-гэй уставаар нингэжэ өмхидхөлгөхэй.

Эхин партияна организаци болбол үлгэлдэ хүтэлбэрлэхэ таряшат ба шийдхэбэри партиян хүтэлбэрлэхэ шүүдтэй холбоно. Тэрээнэй зорилго:

- 1) завой хэблэдэ хүтэлбэри хандуулгаар партияна лозунгууд ба тоолоннуудые дүүргэхэ тушаа олгохын дунда ойгуулалтын ба өмхидхэ хүтэлбэри абуулха;
- 2) партиа нэнэ членүүдые абахэ тэдэниэ политическэ талаарчэ үзүүлэхэ;
- 3) райкомой, горкомой гү, авн институтэй бүхы практическэ хүтэлбэрлэхэ туша хүргэхэ;
- 4) үлгэлдэрин түсөбө дүүргэгдэдэ заршамые бохижүүлэхэ ба коммунистическэ мурисөөнэй, табишгайлыг хэрэгтэ предприятийнууд, советтү, колхозууд ба бусдахи ололтөмө элсүүлэхэ;
- 5) өмхидхэлүүд, совхозууд, колхозууд байгаа задалгай-забхай ябадал хэрэгтэ ажаллагшгүйгээр эрхилдэхэ тэмэсхэ хүтэлбэрлэхэ, алаба үлгэлдэ ба колхозуудай культуруулануудай условинуудые байлалда тухайда үдэр бүрийн оролдогтоомо;
- 6) оронойгоо экономика ба политическэ ажабайдалдэ эдибхитэйгээр хандуулха.

Тоосоот-хунгалтын суглаанууд халаад зорилгонуудай гүйсэхээс бусдагынь, тэршэлэн, ВКП(б)-гэй VIII конференциин шийдхэбэриүүд хэрэг дээрнэ хэрэгээр үлгэлдэридхи, замхарилсагалахи, колхозуудай, совхозуудай, МТС үлгэлдэ ба советскэ эмхи-зургаануудай партияна организацинуудай үлгэлдэ болгожо байшынь, өөһэднүгөө үлгэрлэхэ хэр шэнэдхэн табишынь малагтын туг дор үнгэрэхэ ёһотой.

Эхин парторганизацинууд, үлгэрлэхэ үлгэрлэхэ шөвөгүүд хэр ба арасуугэй ажалануудые түлөөлө.

Үлгэлдэри дээр коммунистинууд түрүүшн дээршэлэе, партияна гүрэн ба ажалай заршамые салхын түлөө тэмэсэл шангаар абуулагдгаар бол партиа членүүд ба кандидатнууд үлгүжэ, болсооролон хэмжэе үлгэрлэхэ хэрэгтэ эх анхарал хандуулха.

Обаниэтэтэй партиян барисаан үлгэр үлгэрлэхэ байна, тэрэйл зургаанууд наезд ургаа. 1940 оной мартын 1-н 1941 оной мартын 1-г хүртэлхи мүнөө, ВКП(б)-гэй членүүдэ кандидатнууд тун дээр 413,6 мянган хүн, ВКП(б)-гэй членүүдэй тоон дээр—471,3 мянган хүн нэмлэн байха мүн. 39 мянга 487 эхин парторганизацин шээр тогтоолого.

Зүгээр, туйлагдабан ажаланууд халаа ханагаа амарка, гарад нүгэлдэ бууа үндэ-оримта үгэнгүй.

ВКП(б)-гэй VIII конференцээр бүхы партияна организацинуудай урд угаа зорилгонууд табигдахынь мэдээтэ. Тэдэниэ амжалтатайгаар бэлдүүлхэ тулада, өөрынгөө хүтэлбэрлэхэ үлгүжэдэ сүлөөрлэ шухала. Дугуу

дулануудые большевистскэ өрид сөхээр элрүүлэхэ хэрэгтэй.

Хүдөө нютагуудай партияна органуудай хунгалта болбол хабарай тарилгада бэлдэхэ ба тарилга үлгэрлэхэ үдэ тохёолдохо болоно. Тоосоот-хунгалтын суглаанууд дээр өөрынгөө парторганизациин хүтэлбэри шалгахэ зуураа, хүдөө нютагуудай коммунистууд болбол социалистическэ хүдөөажахын саашадаа түрөөр дэжэлтэ хангахын тулада, өөрынгөө сөвхоз ба колхозой, өөрынгөө МТС-эй ажал-абууалгынь боломжтойгоор шэнжэлэн сэгнэхэ уялгатай.

Партияна организацинууд болбол өөһэднүгөө анхаралы партияно-политическэ хүтэлбэрлэхэ хандуулха ёһотой. Партияно-политическэ хүтэлбэри дээр хэмжээндэ байха бүрин, ажлын зорилгоноуд амжалтатайгаар шийдхэгдэнэ. Энэ үнэн ушары мартан дээршэлэе, ажлын ажал-абуулагдэ эхэнүүд дутуунууд ушарна. Зарим предприятиянүүд дээр ажалай жар заршам эбдэлтэ-прогульцигүүд аад, партияна билеттэй хүнүүдлэ байдаг. Коммунистууд үлгэлдэри хохидуулагша байха ябадал нэгшье дахин гараат байбал, партияна организаци ба тэрэнэй хүтэлбэрлэхэднэ тус хэрэгтэ дары зүблэн хэлсэнгүйгээр орхио эрхэгүй.

Олонхи партияна организацинуудай эхэнг дутуун юуб гэхэдэ, партия членүүдтэ кандидатнуудые хүмүүжүүлэхэ тушаа хүтэлбэри үшөөл тула байнаар. Аяар 3—5 ба дээршье жэлэй стажтай кандидатууд бии байха мүн. Яахад нимэ байна гэхэдэ: залуу коммунистууд партияна хүтэлбэридэ муугаар хабаруулагдана, политическэ талаараа багаар ургаа, энээнэй эсэстэ кандидатска стажан миял хоон хэрэг болдог байна.

Тоосоот-хунгалтын суглаанууд партияна хунгалта бэлдэхэ хэрэгтэй. Болгоомжойгөөр, хайшахэрэгээр хандаха гү, үлүү яараха ябаданууд байха ёһотой. ВКП(б)-гэй уставые ба «Партияна хүтэлбэрлэхэ органуудай хунгалта үлгэрлэхэ тухайда» Центральна Комитетэй заабарие наярар захилга хадаа, тоосоот-хунгалтын кампание үлгэрлэхын шухала эрилтэ мүн. Хэрбэ тоосоот эдибхитэнь предприятин ажал-абуулга ба тэрэнэй коллективтэй дунда партияно-политическэ хүтэлбэри ямараар табигдахан тухайда эрб тошолол хэрхэндэ партияна организацида туша хүргөө хаань, тоосоот эдилдэхэ хүсэлээр хөгдөб гэжэ тоолохо ушартай. Большевистскэ үлгүжэл дэлгэрүүлхээр ба парти доторой демократиин гүрм-ёһонуудые хэбэрлэтгэгүйгээр сахихаар, тоосоонуудые үлгэрлэхэ шухала.

Хунгалтануудые хүтэлбэрлэхэ хэрэгтэй. Партия райкомуудай, горкомуудай, обкомуудай аруун уялган — хунгалта үлгэрлэгдэнэ эхин парторганизацинуудта тушаалаа болонго. Үлгэрлэхэ жэлэй хунгалтын үдэ зарим гозарта партияна органуудта кандидат-тура дэжүүлхэдэ хайхарамжагүйгээр хандан, политическэ ба хэрэг бүтөөхэ шадабарынь кадрнуудые шэлэн олохо тухайда партия гол шухала заабарие хасагайруулан ушарнууд үзэгдэнэ байгаа.

Партия кадрнууд хадаа бодото хүдэлбэри дээр ургажа ба шалагдажа байдаг. Хунгалтанууд хадаа зоритгой шадамар, үнэн, большевистскэ хүтэлбэрлэхэднэ шэлэн олодогтоо түлэхэ байна. Тимэ хүнүүдые үнэтэй дээр тоолохо, али болохоор дэжэхэ, хүтэлбэрлэхэ постуудта зоримгойгоор дэжүүлэхэ хэрэгтэй. Бодото ажал абуулга шалахагүй, арад зонхо таархан, ажлын ба партияна хүтэлбэри хайнаар шугаладагүй, өөһэлнүгөө политическэ, техникескэ ба культурна эрлэме дээршүүлэхэ хүсэлгүй хүнүүдые партияна органдоо хунгахгүй элэтэ.

ВКП(б)-гэй VIII съезд ба VIII партконференци болбол партияна организацинуудай политическэ шугамые ба бодото зорилгонуудые тодорхойло.

Эхин парторганизацинуудай тоосоот-хунгалтын суглаанууд дээр коммунистууд болбол Ленин-Сталинэй партиян хэрэгтэ үнэн бээ үгэнэ, хүтэлбэрлэхэднэ нитэ зондо түшгэлэе шадаха, тэдэниэ большевистскэер хүмүүжүүлхэ, политическэ ба ажлын өдибхэ хэлээлэнь толгойлго шадаха хүнүүдые хунгахэ байхандан хэмжэг халадаггүй.

(«Правдн» түрүү бэйрхэ).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Искусствын габьяата деятель А. М. Герасимовой, «Сталин 61 Ворошилов Кремль соо» гэһэн зураг. Энэ зурагай түлөө Сталинсангэдэхи шатын шагнал үгтэн байна. ТАСС-эй фото.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ 1-дэхи ЗАРЛАЛГЫН IV СЕССИ

Апрелин 2-ой үглөөнэй заседанин тэмдэглэл

Апрелин 2-ой үглөөгөөр, Кремль соо, РСФСР-эй Верховно Советэй түрүүлгшэ депутат А. А. Ждановай түрүүлгшэ дор РСФСР-эй Верховно Советэй 1-дахн зарлалгын IV Сессийн хоёрдохн заседани болго.

РСФСР-эй гүрэнэй 1941 оной бюджет тухайда РСФСР-эй финансын Арадай Комиссар нүх. Псконовэй эдилдэл тушаа үгэ хэлэгэ эхилбэ.

Депутат Староторжский гэгшэ Калининска областин мэдэлдэ байхан эмхи-зургаануудай талаар шугаа дээр хүтэлбэрлэхэдэ гаргаша билбол үлгэрлэхэ жэлэйхнээ 26,3 проц. бага болгодо гэжэ мэдээсэ. Зүгөөр, энээн тушаа хүтэлбэри үшөө дүүрэн хөгдөөгүй гэгшэ. Хүтэлбэрлэхэдэ гаргашы саашадаа бага болгохо аргабайдалнууд бии.

Московско областин бюджет тухайда хэлэхэ зуураа, депутат Васильевай мэдүүлхэнь: хүүлэй дүрбэн жэлэй торшо дотор, областин өөрынь олзо болбо бюджеттэ хоёр хахад дахин эхэ болгодобо. 1941 ондо Московско областин ажайлэдбэри болбол гурбадугаар табанжэлэй түрүүшн жэлтэй сасуулбал гурба хахад дахин эхэ олзо бюджеттэ үгэхэ байна. Энэ хадаа областин бүхы бюджетэй гурбанайн нэгэ хубинь болонго.

Депутат Сомов, Чувашска АССР-эй социальн-культурна байгууллага номоолгын нилээд эхэ болгодонониэ гаршылэн, Чувашска АССР-эй бюджеттэй тоонуудые харуулан хэлэбэ.

Депутат Жильцов нютагай бюджеттэй үлгэлдэ тухайда хэлэбэ. Тийн, Ленинградска областин бюджет эвэ жэлдэ 1932 онойхнөө дүрбэ дахин эхэ болгодохонь.

Депутат Ковалеров ажлын эмхи-зургаануудай олзоо оруулалга—эвэ

мэдүүлхэнь: хүүлэй дүрбэн жэлэй торшо дотор, областин өөрынь олзо болбо бюджеттэ хоёр хахад дахин эхэ болгодобо. 1941 ондо Московско областин ажайлэдбэри болбол гурбадугаар табанжэлэй түрүүшн жэлтэй сасуулбал гурба хахад дахин эхэ олзо бюджеттэ үгэхэ байна. Энэ хадаа областин бүхы бюджетэй гурбанайн нэгэ хубинь болонго.

Депутат Сомов, Чувашска АССР-эй социальн-культурна байгууллага номоолгын нилээд эхэ болгодонониэ гаршылэн, Чувашска АССР-эй бюджеттэй тоонуудые харуулан хэлэбэ.

Депутат Жильцов нютагай бюджеттэй үлгэлдэ тухайда хэлэбэ. Тийн, Ленинградска областин бюджет эвэ жэлдэ 1932 онойхнөө дүрбэ дахин эхэ болгодохонь.

Депутат Ковалеров ажлын эмхи-зургаануудай олзоо оруулалга—эвэ

Түрүүлгшэ — Түрүүлгшэ — РСФСР-эй Верховно Советэй түрүүлгшын оролгошэ депутат нүхэр А. Х. Тышчеров депутат Г. В. Ветешкинэ үгэ үгэбэ.

Тэрэнэй хэлэхэнь, урда сагта, Россия өгөөн хожомдонги зах байхан Кому болбол мүнөө танигдахгүй ондо болдо. Сталинска табанжэлүүдэй үдэ, республикын бюджет 26 дахин ургалан ба 1921 оной жэшээгээр — 78 дахин ургаба.

РСФСР-эй нютагай түлшын ажа үлгэлдэрин нарком нүхэр А. Ф. Баусин, республикын эрадай ажлын хүгжэлтэдэ нютагай түлшын ажайлэдбэрин ямар үүргэ дүүргэдэг тухайд хэлэбэ.

Сессийн харалгада ба батаалгалта табигдахан, РСФСР-эй гүрэнэй бюджеттэ найшааха зуураа, Ивановска областн советэй гүйсэдкомой түрүүлгшэ нүхэр В. М. Пелевинэй хэлэхэнь: энэ бюджет болбол манай эхэ ороной ажлын ба оборонин хүснэгтэй улам бүри бэхи боложо байханай ба республикын ажална нийтын культуруна ба материалыва энхэ амгалаа байдала үргэлтын шэнэ гэршэ болонго.

Загаһанай ажайлэдбэри болбол арадай ажлын хожомдонги халбары байна гэжэ, ВКП(б)-гэй VIII Бүхэ-союзна конференци дээр тэмдэглэгдэ хэв.

Тийн, РСФСР-эй загаһанай ажайлэдбэрин Нарком нүхэр А. А. Сбродов тус наркомдайд хүдэлбэрлэхэ байгаа дутуунуудые мэдэрбэ. Наркомат болбол загабарилгын колхозуудай хү

хадаа РСФСР-эй 1941 оной бюджетэй гол шухала онсо өөрынь нэгэн гэгшэ гэжэ тэмдэглэбэ. Энэ болбол республикын ажайлэдбэрин хэлбэрлэхэ үлгэрлэхэ гэршэлэнь.

Депутат Кудрянов хэлэхэнь: Сталинска гурбадугаар табанжэлэй 3 жэлэй торшо дотор Мордовско АССР-эй ажайлэдбэри, хүдөө ажахыда ба социальн-культурна байгууллага 108,5 миллион түхариг табигдахан байгаа. 1941 ондо, нютагай ажайлэдбэри ба кустарно-озоборилгын кооперацинуудай 134 шэнэ предприятия нээгдэхэ байна.

Гадна үглөөнэй заседани дээр нүхэр Журавлев, Новиков, Кузнецов ба Третьков гэгшэл үгэ хэлэбэ.

Удэшын 6 часта, РСФСР-эй Верховно Советэй IV Сессийн гурбадахи заседанин хэлбэ. (ТАСС).

Татарска АССР-эй столица—Казань болбол Российска Федерациин томохон ажайлэдбэрин ба культурна центрнүүдэй нэгэнь болонго. Тус гомто революциин урда тээ 150 мянган арад зон байхалаа мүнөө тэндэ 400 мянга гаран хүн зон ажабуунал. Шэнэнүүд хүргүүлнүүд, клубууд, дээр хүргүүлнүүд ба гэр-байранууд баригдаа. Гэгшье, городые болбосон сээр болгохо хүдэлбэри үшөө лэ хангалтагүйгээр абуулагдана. Депутат Данмухаметов болбол городой замхарилска хүгжөөхэ хэрэгтэ ба шэнэнүүд хүүрэнүүдые барилгада номололгыг элэхэхэ тухайда Верховно Советтэй зуршалга хэбэ.

Депутат А. И. Гекман РСФСР-эй нютагай ажайлэдбэрин наркомдайд хангалтагүйгээр тухайда асуудал табибэ.

— Бюджеттэй олзынь хубине хэража үзэхэ зуураа,—тэрэ хэлэнэ. — Бишээр ажайлэдбэрин олзооо оруулалгын бюджеттэ хэды ади нуури ээлэхэ байшынь мэдэбэди. Эдэ зөрүнүүдэй бюджеттэ оролгынь хангахын тулада, XVIII партияна конференциин заабаринуудтай зохиладуулан, ажайлэдбэрин наркомдайд хүдэлбэрин шэнэдхэн табиха шухала. Нютзгай ажайлэдбэрин наркомат өөрынгөө предприятинуудай хүдэлбэридэ тов тулаар оролсоно, тэдэньга хангалтагүйгээр тулална.

Депутат Гекман үгэ хэлэнэй хүүлээр, сессийн үдэшын заседани дүүрбэ Улаадахи заседанинь апрелин 3-да үглөөнэй 11 часта болгоно байна. (ТАСС).

П А Р Т И Й Н А А Ж А Б А Й Д А Л

Нютагай ажаүйлэдбэридэ партийна анхарал хандуулха

ВКП(б)-гэй XVIII конференциин тогтоолууд хадаа ажаүйлэдбэри тэвш гол анхаралаа хандуулхынь партийна организацнуудыг уялганан байна. Тус тогтоолыг хэрэгээрэн бэелүүлжэ, Эдын аймагай партийна организаци ажаүйлэдбэриг хэрэгтэ анхаралаа ехээр тайвдаг болоо.

хүрэтэр продукция гаргажа эхилээдүй, мун шабар амхарта хэхэ цехэн муугаар хүлэмэрилнэ. Райпромкомбинат (директорын нүх. Петров ба парторганизациин секретарь нүх. Якимов) энэ жэлэй 1 кварталай түсэбтэ дүүргэгүй. Тэргэ хэхэ цехэн продукция огто гарганагүй. Тэрэнэй бондарно цех 1-дехи кварталайга түсэбтэ орой-оо 36 процент дүүргэе. Тэршэлэн, аймагай лесхозой директор, коммунист нүхэр Филиппенко болбол эмхи-зурганууд ба колхозуудыг барилгын материалуудаар бүрин хангажа шадаагүй.

Түрүү хүнүүд партиин зэргэдэ орожо байнад

Түхэнэй аймагай парторганизаци энэ оной январин 1-нээ мартын 20 хүрэтэр 41 хүний партида абаба. Эдлэй 13-нь партиин членэй кандидатта орой. Партида орогшодой олонхийг стахановцууд ба түрүү хүнүүд. Ференскэ МТС-эй түрүү тракторна бригадын бригадир нүхэр Таханов Даба—партиин членэй кандидатта оройон байна. Нүхэр Тахановай тракторна бригада үнгэрэгшэ жэлдэ түсэбтэ 200—300 процент гүйсэхдээн юм. Мүнөө тракторнуудайн забарни эрхим шанартайгаар дүүргэгдэжэ, хабарай тарилгын хүдэмэридэ хүсэд бэлэн болохтой. Нүхэр Таханов эрхимээр ажаллахааа гадна, өөрингөө бригадынхидай дунда хүмүүжүүлгын хүдэмэри эршэмтэйгээр ябуулна, социалистическэ мурсыөө үргэнээр дэлгэрүүлнэ.

партида абаа. «Путь Ленина» колхозой 4 стахановец партида абтанан байна. Зүгөөр, зарим парторганизацинууд үмүүжүүлгын хүдэмэриг муугаар ябуулна. Ийм организацинууд огто уршаагүй. Жэшэнь, Кагановичин нэрэмжэтэ, «Залуу Ажал» ба бусад колхозууд эхин парторганизацинууд 1941 оной торшо соо нэгшье хүний партида абаалгүй байха юм. Партида орохоор түрүү стахановцууд эдэ колхозуудта олоо.

РОССИН ФЕДЕРАЦИИН БЮДЖЕТ

Ажалша бүхэн өөрингөө ажалай үр-жэлыг, советскэ багууламтын агуухэ амжалтануудыг, социалистическэ ажлын, культурын ба СССР-эй оборонно хүсэ шадабарин саашада хэлбэрилтэгүйгөөр ургалтыг социализмын оройной түрэнэй бюджеттэ харана. Бюджетэй тоон малай шалтанууд ба түсэбүүдыг харуулна.

компшепромдо гээлтэ үрилтэнүүдын 57 миллион түхэриг, харин барилгын материалнуудай ажаүйлэдбэрин Наркоманда—80 миллион түхэриг болоон байна. Угаа ехэ үрилтэнүүд хадаа үйлэдбэрин алмалтада хайхарамжагүйгөөр хэвалгын, технологическэ ёно гуримыг хазгайруулгын, голлодо ехээр гаргалгын үр мүн. Сакко ба Ванцеттин нэрэмжэтэ фабрика голодоо ехээр гаргалаг тухайдан Сесси дээрэ хэлэгдэн байгаа, тэрэ болбол 21 шаху миллион карандаш—голодоо гарганан байна.

ЭДИБХИТЭЙГЭЭР ХҮДЭ ТМЭРИЛХЭНЭЙ АША

Улаан Арминд XXIII жэлэй ой нэрэмжэтэ санын урилдаанда Заиграйн аймагай комсомолецүүд эдибхитэйгээр хабаадлсанан байна. Хамта 343 комсомолец урилдаанда хабаадлсаа. Энэ урилдаанта эдибхитэйгээр хабаадлсанан осовахиимэй организацнууд аймаг доторн олон. Опохойн хүдэд бэшэ дунда хургуулын дэргэдхи осовахиимэй организаци санын 9 команда, Илькин леспромхоз—3, «Арбал» колхозой организаци 2 команда эмхидхэжэ, осовахиимэй членүүдэй лопхинеь санын мэргэжэлдэ хургаба.

МАРТАГДАШАН КОММУНИСТНУУД

Закаменай аймагай «Боевик» колхозой дэргэдхи партийна эхин организацида табан коммунист тоологдоно. Тус парторганизациин коммунистууд колхознигуудайнгаа дунда хүмүүжүүлгын хүдэмэри ябуулшагүй. Юуб гэхэдэ, өөрдөөшье политическэ бэлэхдээр тон бага. Парторганизациин секретарь нүхэр Ларкова хадаа коммунистуудай «ВКП(б)-гэй историйн хурянгы курс» кружокто хайнаар шудалжа байна гэжэ худалаар хэлэгдэ зантай. Унэн дээрэ кружокогын зантыг 1940 он соо 1-2 болоон байха юм. Энэ жэлэй эхилхээр нэгшье зантыг болоогүй.

Гүрэнэй бюджетэй олзынь хубило заабол дүүргэлгэ хадаа тэрэнэй гаргалгынь хубило бэелүүлгын зайлашагүй услови гэмшэ. Бюджетэй мүнгэн зөөрин гурбанай хоёроо үлүү хубинь социально-культурна хэмжээбуулануудта, дүрбэнэй нэгэ шаху хубинь—элүүр энхыг хамгаалтада гаргалгалдаха байна. СССР-эй гүрэнэй бюджет

БМАСС-эй Верховно Свөдтэ хунгаха хунгуулин округуудхаа

Сэдьхэлни баяраар дүүрэн

Миний ажабайдалда мартагдашагүй хүхүү үдэрүүд боложо, сэдьхэлни баяраар бйларна. Би 1937 оной декабрийн 12-то эгээн түрүүшынхэ СССР-эй Верховно Сөвөдэй хунгалтада хабаадлсанан аад, хүүлээр 1938 оной июньн 26-да РСФСР-эй ба БМАСС-эй Верховно Сөвөдүүдэй хунгалтануудта хабаадлсаа нэм.

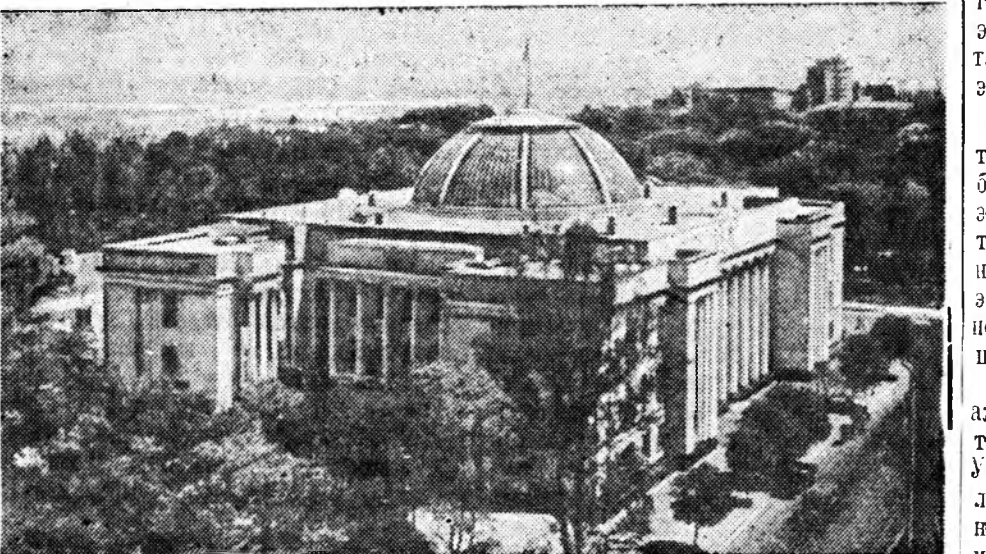
Оролдосотойгоор ажаллагшадые урмашуулна

«Бурят-Монголой АССР дотор хүдөө ажыхын культурануудай ургасыг ба малажалай ашаг үгэлгыг дэшэлүүлхэнь түлөө колхознигуудай ажалай түлөөнө нэмжэ түлэхэ тухайда» парти ба правительствын тогтоол болбол үнэн сэхээр, оролдосотойгоор ажаллаг колхозник бүхэний урмашуулна. Ургасыг ба малажалай ашаг үгэлгыг дэшэлүүлжэ, колхозуудыг улам бүхжүүлгын түлөө хэн эршэмтэйгээр тэмэнэб, тэдэндэ алибүхы туналамжа үзүүлэгдэхэ байна.

соо бүхы предметүүдээрэ «отлично» ондоо сэнгэлтэ абажа үзөөгт. Мүнөөшье отличник хэбээрээ. Ти намайе Сталинскэ стипендиат болон нара бүрин 500 түхэриг үгтэ Агуухэ аба Сталин нимэ хайхан жаргалта ажабайдалыг бэйзэртэ олоо. Манай эхэ оройной залуушууд амхашье, хурашашье, ажаллахашье бүр эрхэтэй.

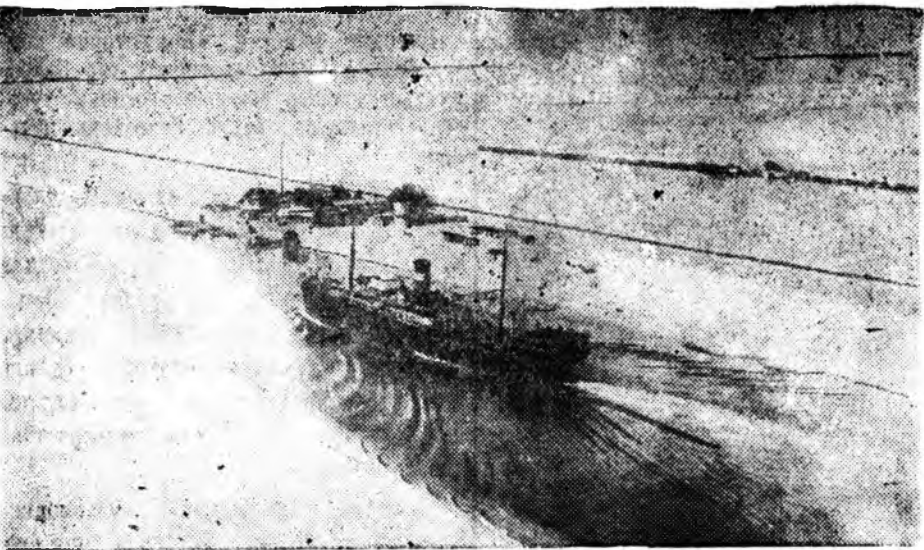
Хунгалтатай дашарамдуулан абтан уялганууд

Усть-Бурскэй хунгуулин округой Үнэгэтэй №24 участок дээрэ хунгалтада бэлэхдэй хүдэмэри дүүрээ. Хунгалтын болохо гэр байра хүсэд забариллагдажа түхээрэлээ. «Эхэ оройноо эрхим басагалай түлөө голосуудаа бүгдэ үгээ» гэһэн лозунгууд тодо ноносор ба тон уранаар бэшэгдэжэ үлэгдэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Архитектор В. И. Эзболотный гэшын проектэр 1939 ондо баригданан, Киев городохи, УССР-эй Верховно Сөвөдэй Байшн. Энэ прөектын түлөө нэгдэххи шатын сталинскэ шагнал үгтгэн юм. ТАСС-эй фото.

ганууд хадаа эмхи-зургаануудай штатныг ялгатар шалгажа үзэхэ ёһон. Штадуудай жааг заршамыг, мүн тэршэлэн финансова жааг заршамыг бүхжүүлэхэ хэрэгтэй. Нютагуудай эрхим гүйсэхдэмүүд финансова түсэбтэ хазгайруулгын баримтанууд үзэнэ, энээннэ тэсэжэ огто болохо. Арадай мүнгэн зөөрине хамгаалха ёһотой, финансова зарим эмхи-зургаанууд өөһөдө мүнгыг гамгүйгөөр гаргалгал байһанынь бүринше эшхэбэр байн Орловскэ финансова таһагай хүдэмэрилэгшэд хуулинэ бүдүүлгээр хазгайруулан тухайдан депутат Владимир Сессидэ мэдээсэе. Тэдэнэр хадаа үр салынгай түлбэринг үзүүлэн гаргалгал са зуураа, медицинскэ хүдэмэрилэгшэ ба багшанарта хүлэе салын үгэлгыг саг үргэлжэ удааруудад байба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дундад далайд Улаан далайтай холбоон Сууцмэ манал ТАСС-эй фото.

Бельгидэ байгаа Германниин сэрэгэй командованиин захиралта

БРЮССЕЛЬ, апрелин 1. (ТАСС). Бельгидэ байгаа Германниин сэрэгэй командовани болбол Англитай ба мун тэрэнэй мэдэл доро байбан ороноутай. Франциин эзэлэгдэгүй зонотой, мун тэрэнэй мэдэл доро байбан ороноутай. Голландска Индитай, Бельгийскэ Кенготой, Ирантай, Судантай ба Египеттай Бельгин почтово харилсаа хэхэ ябадагые хоринон тогтооло толило.

Энэ жэлэй 2-дохи кварталда Франциин гаргаша

ВИШИ, апрелин 2. (ТАСС). Франциин правительство энэ жэлэй хоёрдохи кварталдай бюджетые баталба. Гэбэше, эвэлэнине бюджетые гэжэ нэрлэмээр бэшэ юм. Ушарынь, энэ хадаг гансахан лэ гаргашые хараллан тусбэллэгэ болонго. Франциин бюджет болбол юрн бюджет ба онсо бюджет гэжэ хоёр ондоо хубаагдадаг юм. Юрн бюджетэй гаргашын хуби 2,2 миллиард 701 миллион франкаар бай-

Югослави ба Румыни хооронд хилэ хаагдаба

НЬЮ-ПОРК, апрелин 1. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын Белградтай корреспондентын мэдээсэлэнэй ёһоор, Югослави болбол Румынитай залган хилээ хааба.

РУЗВЕЛТЫН МЭДҮҮЛГЭ МОРРИСОНОЙ МЭДҮҮЛГЭ

ВАШИНГТОН, апрелин 2. (ТАСС). Хэблэлэй түлээлгшэдтэй хөөрөлдхэ зуураа, Рузвельт ниггэжэ мэдүүлбэ: Америкын бун зэбсэгүүдые ардээр гү, ави урибаар үгэхэ тухай хуулитэй зохицуулан, ажауилдэбэрин предпритивүүд болбол мүнөө пэгэ млрд. 80 млн. долларто хүрэтэр захил абабад. Армию ба флотые зэбсэглэхэ бун зэбсэгүүдтэ ба мун авиационно материалнуутта захил хэгдэн байна.

Гадаадын хронико

Март ба апрель, май харануулга Словакиин 25 мянган хүдэлмэришэн ба Венгрийн 15 мянган хүдэлмэришэн Германияда хүдөө ажахын хабарай хүдэлмэридэ ажаллаха байна.

Белградта, нютагай худалдаа-вай-

Мацуока Муссолинитай уулзаба

РИМ, апрелин 1. (ТАСС). Стефани агентствын мэдээсэлэнэ: мүнөөдөр үдэшлэн, Мацуока Муссолинитай уулзаба Тэндэ мун Чиано ба Римдэ байгаа Японин посол Хорикири гэгшэд байлаба. Хөөрөлдөөниин час тухайта үргэ-жэлһэн байна.

МАЦУОКА ЧИАНО ХОЁРОЙ УУЛЗАЛГА

РИМ, апрелин 1. (ТАСС). Стефани агентствын дамжуулахы: апрелин 1-дэ 17 часта, Мацуока болбол Киджи ордондо (гадаадын хэрэгүүдэй министрство) орожо, чиюнтай уулзахан байна.

ЮГОСЛАВИДА БАЙГАА ИТАЛЯНЕЦУДАЙ БУСАЛГА

РИМ, апрелин 1. (ТАСС). Стефани агентствын Триесттэ мэдээсэлэнэй ёһоор, апрелин 1-эй үглөөгүүр, Югославидаа олон тооной италянецүүд Триесттэ эрбэ ха. Ерэгшэдэй дунта эмэгтэйшүүд ба хүүгэд олон. Мун энэ үдэрэй 15 часта, Югославида байһан Италиин дипломатуудай, журналистүүдэй ба багшанарай бүлэгэриэ тэрэни поезд эрбэ. Белградта Италиин гансахан лэ посланинүүд ба Италиин комиссиин членүүд үзэбэ.

ДЕ ГОЛЛЬ КАИРТА ЕРЗЭЭ

ЛОНДОН, апрелин 2. (ТАСС). Офи агентствын мэдээсэлэнэ: үзэбэдэ де Голль Хартумһаа Каирта ербэн байна ха.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

Сингапурта байһан Англиин армида ба авиацида нэмэлтэ хүсэн эрбэ. Ерэн сэрэгүүдэй дунда илдүүд олб. Борлодо намарһанай тоһон абтаба. Тэрэ хадаа Фортитай райондо элгээг дэхээр хараалагдаһан аад, мүнөө замхарилсанай үгы дээрһэнэ тэндэ элгээг тэжэ шадаглабагүй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Японин гарышан газартаряалангай хүдэлмэри дээрэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Японин гарышан газартаряалангай хүдэлмэри дээрэ. ТАСС-эй фотохронико.

В помощь изучающим бурят-монгольский язык

13-й урок (арбан гурбадаху урок)

Безличное притяжаниа. 25. Безличное или возвратное пригъательным местоимением притяжание (өөртөө хамаадал). Ответствующее русскому "себя" - местоимению, своей (своей), "свое", "свой", в именительном падеже не употребляется и заменяется следующим образом:

Table with 3 columns: Падежи, Безличное притяжание, Примеры. Rows include Имен. Род, Дат., Вин., Оруд., Совм., Исх.

Упражнение 1. Прочтите и расскажите своими словами (упомянув безличное притяжание) 1. Кол озой үбэлэй хүдэлм ри. 2. Үбэлдөө колхозной өхө хүдэлмэрийтэй. 3. Зарим колхознигууцны түлээгээ шардэб. 4. Нүгөө зарим бригадануудын машинаудууд аа хабарилдаг. 5. Колхоздоо хүн бүхэн өөрынгөө ажал хэдэг юм. 6. Колхоз үбэлтөө малаа дулаан дала байлдадаг, хөрөө оо сөбөрлдэг, тугал буруугаа найнаар харууладаг. 7. Бүхы хүдэлмэрин эмхитэйгээр ябадаг юм. 8. Хабартаа колхознай тарилгадаа эртэ ородог. 9. Мүнөө жэлдэ олон янын таря тарихамнай. 10. Абаанай колхоздоо шанары шалгагшаар хүдэлдэг юм. 11. Эжымнай колхозой наалишаар хүдэлдэг. 12. Ахамни городой нургуулида нурража байна. 13. Хойто жэлдэ нургуулиа дүүргэхэ. 14. Нүхэдин баһа эндэ нуудаг юм. 15. Абан дархашуулай бригадираар хүдэлдэг юм. 16. Колхознигууд сүлөө сагтаа газетэ уншдаг, шатар даам табидаг. 17. Агуухэ орондомнай хүн бүхэн хүдэлхэ, нураха ба амарха эрхэтэй.

Слова (үгэнүүд): үбэлдөө зимю, зарим некоторые, модобэлдхэл лесозаготовка, гараха выхидьтэ, түлээ(н) дрова, шарэхэ возить, нүгөө зарим некоторые друине, бригаданууд бригады (множ. число), бүхэн каждый (ставитя после слова), заһабарилха поправлять, ремонтировать, машинунууд машины (множ. число), өөрынгөө свой, мал скот, ажал работа, хөхө Делать, юм частица сказуемого (при переводе на русский язык опускается), дулаан теплый, дал ставка, хлев байлгеха ставить, поме-

хорёо шасть двор, сөбөрлэхэ чистить, убирать, тугал теленок (до года), буруу теленок (до 2-х лет), тугал буруу телята, скотский мелодняк, найнаар хорошо, как следует, харуубалха ухаживать, эмхитэйгээр организованно, яоаха итти, эртэ рано, шанар качество, шалгагша проверка; экзаменатор, шанары шал- инспектор кагаша четва, хүдэлхэ работа, эжы мать, наалиша(н) доярка, аха ставший брат, Бургуули школа, нураха учиться, хойто следующий, сүлөө свободный, саг время, шатар шахматы, даам шашки, табиха ставить, (здесь) играть, агуухэ великий, орон страна, амарха отдыхать. Упражнение 2. Переведите на русский язык (ород хэлэн дээрэ оршуулагты). Хөөрөлдөөн (разговор) — Сайн, нүхэр! — Сайн! — Хаанахыта? — Би эндэхиб. — Колхознай мүнөө ямар хүдэлмэрийтэй байна? — Колхознай мүнөө тарилгадаа орохонь. — Ямар таря тарихантай? — Олон янын таря тарихамнай. — Абаһни, ахашни, эжышн колхоздоо ямар ажал хэдэг бэ? — Абаһни шанары шалгагша инспекторээр, ахамни дархашуулай бригадираар, эжымнай наалишаар хүдэлдэг юм. — Нүхэрийшн аба юугээр хүдэлдэг бэ? — Тэрэ манай түрүүлэгшээр хүдэлдэг юм. (Продолжение следует).

Х. Намсаров.

Үбгэн банди

(Агадий аман зохёллоо)

Урдань нэгэ айлда оройног болоһон хойно, арадаа үргэбшэтэй нэгэ шархигар банди модо тулаанаар орожо эрөө хэн ха. — Гэрэй эзэн, тэрэ ламаһаа асууна: — Зай ламбагай, хаанаһаа хаана хүрэтэр морилжо ябанцба, нютаг-үргөөтэй хаана бэлэй? — Одоо намда, хаанаһаа хаана хүрэтэр морилхо гэжэ юу байхаб даа. Дайда байбал ябаад, Дайсан байбал тэмсээд, Хоол байбал зоогоюуд, Хоб байбал хөлсээд ябадаг, Орохо гэрээ бурханай болгожо, Ошохо нютагаа бодтын болгожо, Гэрһээ гэргүй гараһан Гэлэн хүн одоо ниггээд лэ — Малгай табибал манайһы гээд, Маргааша болобол танайһы гээд, Ябажа лэ байна даа! — Угы, таамнай гэрһээ гэргүй гараһан гэлэн хүн аад, дасан хүрөөндэ нуужа байхыа яагаа хүм та? — Ай тиигэжэ яажа болохоб даа. Гэлэн хүн хууөөдэшые ябажа болоно даа, Гэргэн хүн дасандыше ябажа болоно даа. Юрдөө тэрэ болбол тэндэ Энэ болбол эндэ гэжэ болзоогүй юм даа! — Зайлуул даа, тиймэ лэ юм бы даа, харин дуулаагүй юумээ дуулаба байнаб. — Тиймэ байдаг юм даа! Ямаагаа танихагүй Тэхэ гэжэ байдаггүй. Ябадалаа мэдэхгүй Гэлэн гэжэ байдаггүй. Иймэ болоод эрэхэлээр, Үгэхэ хүн үргэлөө мэдээд, Абаха хүн алигаа дэлгээд нуухэ: Унэн хүзэгтэй Үгэлгын эзэнэй ёһо, Үсыжэ нууцаг Ламэ хүнэй ёһо — гэдэг Энэ хоёрые хэлээдэг юм даа! — Зай тиигэжэ наа, үбгэн лама тагминай үдгэжэ эрээд үсыжэ нууна гү? — Гэжэ шогтойгоор энөөгээд, өөрынгөө намган тээшэ хаража: — Эдэ ламбагайда хоолхэ! — гэхэдэнь, намган бодожо гал дээрэ тогоо табиад, нэгэ боро хүхэхэн бүрдүүт шэнги юумэ намаржа худхажа эхилбэ. Үбгэн лама үлгэжэ ябаһан болобошы, тэрэ намганай шанажэ байһан юумые гозоһон янзатай, урмаа хухаранги — үсэ дуу: үй, өөдэ-уруугаа харасаган нууна. Удэбашьегүй, бусаһан юумынэгэ болохонь галай хажууда абаад, ламбагай аягаа хайрлты — гэхэдэнь, үбгэн лама дурата-дурегүй аягаа гаргажа харбай ха зуураа: — Зай тиигээд, дундаханаар хээрэй! — гэнэ. Намган, аягадань мүнөө эдөөнхээ дундаханаар хээд замада дсаржа барина. Үбгэн лама өхө лэ шархуугаар абаад, үвэрдэн татажа, үды-тэды юумэ аман соогоо шөбөр-һабир уншахалал гээд, амталжэ үзэн гэхэдэнь, айхабтар амта-тай юумэ байшаба ха. Тэрэ банди тэсэжэ ядан, тогоон тэ-шэнэ тонгойн татажа, айхабтар эхээр амтатайрханан янзатай дээрэ-дээрһээнэ балгалан уужархөөд, тугаар һаяхан дуу-даар хэ гэгэндээ торожо, алаа баһа а-жэ дундаар, алаа баһа нэгые дундаар гэг-гэгээр — хамтадаа долоон дундые һубаруулан уугаад арай гэжэ садаа һэн ха. Мүнөө бандиин садахадань, үбгэн нам-ган хоёр хэлы аяга хэжэ уубад. «Буудугайнгаа» үлөөдөнше шабар лэнго соо юуэжэ бурхынайгаа шэрээ дооро табъярхөөд, булта ан-бун гэлдэжэ, унтахааа хөбтөнэд. Үнөөһи үбгэн банди үтэшынгээ боро хүхэхэн бүрдүүт шэнги юумые үргэлжэ амтатайрхана, үргэһэ тойрыншые хүр-энгүй, хүнүүдэй унтаха-хурхиралахые хүлээжэ хөбтөнэ ха.

Удэбашьегүй, эндэ-тэндэ хүн хурхи-радаба. Үбгэн лама нэмэхэнээр үнды-жэ, дэрэ өдөөд холжорно, дээгүүр-доо-гуур хараашалла. Тахилай шэрээ дооро табятай байһан табхар лонхотой юумын таглааһын мултанан, дунда хургаа шэхэжэ абаад лэ доложо эхилбэ. Энэ мэтээр долоо-долооһоор байтарын үүр сайха дүтэлжэ, лонхотой юумын дун а оройн хэбэртэн болонго ха. Үбгэн банди үшөө горитойгоор долохо гээд, хүрин лонхынгоо уйтахан амаһар уруу ху-шэлжэ-хушэлжэ хургануудла түлхи-жэрхинэ. Энэ бандиин хурганай дула үшөө хос гэжэ абаа гараад лон-хын амаһар уруу ороһоно. Тэрэнэй хурганниин табхар лонхонгоо абтахааа болиһобо. татана-тата-на — хамаг шадалаараа хахынаса та-тана. хуугаалшы татана. Гата-тата-наар байтарын хамаг хурганниин хаба-дажа, яагаашы һаа нөөргөө гарахагүй янзатай бошоно. Зай байза, яаха болоо гэсһэ бици Абибүхы хэмээн абтаба байна. Хоншон лама үглөөгүүр хургандаа лонхо шагта-галаад болохо болоо һаа — юун гэгэн юрэнлэггүй муухай байха гэсһэб! Яаба-лые газар гараад лэ. ямар нэгэн ю-мэндэ бута сохижорхихо юм байна. Дун-да хурган дурэн соо абтахада болзоо гэсһэ гэжэ бодоод, гансала нэмэхэнээр гезаа гарашоно. Нюдэ аадама бүрэг-бараг харанхыда бүглэгэшэн маряжа, гартавь лонхоо бута сохихо юумэ хараашалан

ябагарын, хөниной хөрөөгой хажууда табиһан бишиһан хароһа доро тодо малагар юумэ тобойжо харагдаба. Тэнһэн банди тэрээнэй харахалаа һөн гэжэ, энэхэн эмээлий бүүргые лонхоо-роо оншотойхоноор сохижорхихо гээд хажуудань ошожо, хургандаа шагтагал-дан ябаһан хулхагар лонхоо холоһоо далайжа — ай шамһаа думбанин* гээд алхижархын гэхэдэнь, ямар-нэгэн юумэ лэ гэсһэбэ. «Ай-ёо-ёо-ёоо абыт алажа байна!» — гээд, малаа манжа хөбтэбэн малаан үбгэн бархиран бодожо эрээ һэн ха. Умарлаһан банди ухаа мэдээ таби-жа, алаша-хөрөө зубшаад харайшобо. Зугалан харайжа яһтарын зуугай нохой торшоһон аржаганан — һаб-һөб гээд, бандиин банзалые хахара тата-жархйба. Банди эхээр бахарданан-даа, тэндэ хөбтэһэн тэмээ тэбэрээд унаһэба ха. Тинхэдэнь тэмээн эхээр со-хоо орьёго-торьёго болон харайн-гүйшэба. Үбгэн банди үнөөхи тэмээгээ улам бүри шангаар хөбшанаар-хөбшээд, хашхаржа-хуугай табина. Атан тэмээн айһан жэгшһэнээ улам түргэлэн ха-райжа орон юулен арилшоо һэн гэдэг. Үглөө үдэрын болобо... Тэрэ лама-тан тэнһүүршһэн, шабар лонхо гар-таа шагтагаланхай, хахад самсатгай хахархай банзалтай харайжа яваба гэжэ дуудлаа һэн гэхэ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Каландаршвили, 19. Телефоны: отв редактора—2-23; секретариата—3-44; отделов партийной жизни, агитации и пропаганды—7-55 (2 зв.); эконо-